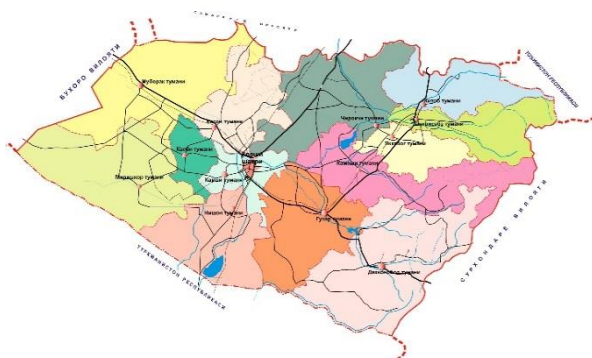

XIII. DEMOGRAFIK HOLAT

Qashqadaryo viloyati 1943- yilda tashkil topgan bo'lib, O'zbekiston Respublikasining ma'muriy-hududiy birligi hisoblanadi.

Qashqadaryo viloyati O'zbekiston Respublikasining janubiy qismida joylashgan bo'lib, maydoni 28 567,0 kv. km.

Viloyatda 18 ta QFY va 779 ta MFY joylashgan va ularning hududida 3408,3 ming aholi istiqomat qiladi, aholi zichligi 1 kv. km. ga

119,3 kishiga to'g'ri keladi.

Qashqadaryo viloyati ma'muriy hududiy tarkibi bo'yicha 2 ta viloyatga buysunuvchi shahar va 13 ta tumanga bo'lingan.

Qarshi va Shahrisabz shaharlari viloyatga, G'uzor, Qamashi, Qarshi, Koson, Kitob, Muborak, Nishon, Chiroqchi, Shahrisabz, Yakkabog' shaharlari tumanga buysunadi.

Ma'muriy markazi - Qarshi shahri aholisi 283,2 ming kishi.

Qashqadaryo viloyati Turkmaniston va Tojikiston davlatlari bilan chegaradosh, umumiy davlat chegarasi 313,2 km. bo'lib, ulardan Turkmaniston Respublikasi bilan 253,3 km, Tojikiston Respublikasi bilan 59,9 km.

Chegara hududi

Qashqadaryo viloyati Samarqand viloyati bilan (276 km), Buxoro viloyati bilan (98,3 km), Navoiy viloyati bilan (12,5 km), Surxondaryo viloyati bilan (193,8 km), Tojikiston Respublikasi bilan (59,9 km) va Turkmaniston Respublikasi bilan (253,3 km).

Qashqadaryo viloyatining qo'shni davlatlar bilan chegaradosh hududlari (jami 313,2 km) haqida.

Qashqadaryo viloyati Turkmaniston Respublikasi bilan jami 253,3 km. chegaradosh

Shundan, Nishon tumani **75,7** km chegara hududi **Turkmaniston Respublikasining** Lebap viloyati Turkmanboshi etirafi tumani bilan;

Dehqonobod tumani **75,9** km. Chegara hududi **Turkmaniston Respublikasining** Lebap viloyati Chorshanbe va Do'stlik tumanlari bilan;

Mirishkor tumani **79,5** km. chegara hududi **Turkmaniston Respublikasining** Lebap viloyati Xo'janbas tumani bilan;

G'uzor tumani **22,2** km. chegara hududi **Turkmaniston Respublikasining** Chorjo' viloyati Davlatli tumani Sardoba jamoa xo'jaligi Churdul qishlog'i bilan chegaradosh hisoblanadi.

Shuningdek, viloyat **Tojikiston Respublikasi** bilan jami **59,9** km. chegaradosh

Shundan, Shahrisabz tumanining **18,5** km. chegara hududi **Tojikiston Respublikasining** So'g'd viloyati Panjikent tumani Rog'ich va Mag'yon qishloqlari bilan;

Kitob tumanining **41,4** km. chegara hududi **Tojikiston Respublikasining** So'g'd viloyati Panjikent tumani bilan chegaradosh.

Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2022- yilning 1- yanvar holatiga viloyatda doimiy aholi soni 3408,3 ming kishini tashkil qildi va yil boshidan 72,9 ming kishiga yoki 1,2 foizga ko'paydi.

Doimiy aholi soni¹⁾
(2022- yil 1- yanvar holatiga, ming kishi)

	<i>Tashkil topgan sana</i>	<i>Jami aholi</i>	<i>shu jumladan:</i>	
			<i>shahar aholisi</i>	<i>qishloq aholisi</i>
Viloyat bo'yicha:	1926- yil	3408,3	1460,0	1948,3
<i>shaharlar:</i>				
Qarshi	13.05.1926 y.	283,2	283,2	-
Shahrisabz	16.05.2017 y.	142,7	142,7	-
<i>tumanlar:</i>				
G'uzor	29.09.1926 y.	212,4	49,7	162,7
Dehqonobod	31.08.1971 y.	153,1	28,8	124,3
Qamashi	31.12.1964 y.	280,6	66,4	214,2
Qarshi	01.10.1931 y.	259,4	94,1	165,3
Koson	29.09.1926 y.	297,5	156,3	141,2
Kitob	25.12.1968 y.	271,2	101,1	170,1
Mirishkor	25.04.2003 y.	124,1	46,6	77,5
Muborak	13.09.1978 y.	90,3	71,7	18,6
Nishon	06.03.1975 y.	159,2	96,4	62,8
Kasbi	16.10.1970 y.	204,0	78,4	125,6
Chiroqchi	22.02.1926 y.	432,0	101,5	330,5
Shahrisabz	29.09.1926 y.	227,6	54,8	172,8
Yakkabog'	29.09.1926 y.	271,0	88,3	182,7

¹⁾dastlabki ma'lumot

Viloyat bo'yicha aholi soni (2022- yil 1- yanvar holatiga)

2021- yil boshidan 72,9 ming kishiga ko'paydi yoki 2,2 % ga o'sdi

Shahar aholisi soni
1460,0 ming kishi
(jamiga nisbatan
42,8 %)

Qishloq aholisi soni
1948,3 ming kishi
(jamiga nisbatan
57,2 %)

Erkaklar va ayollar

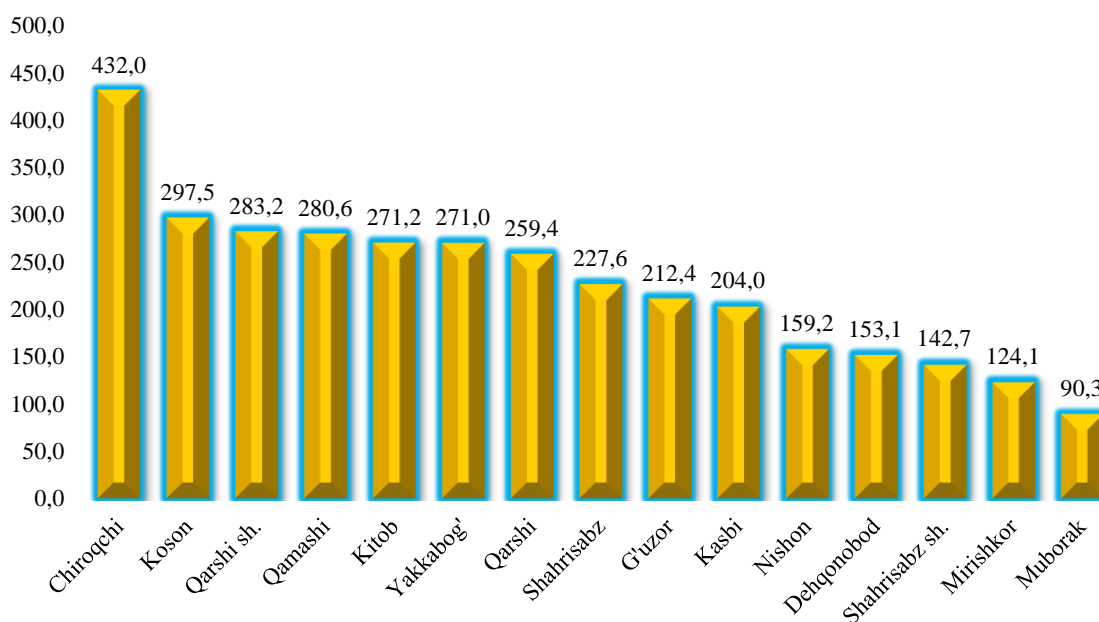
(2022- yil 1- yanvar holatiga)

Erkaklar 1725,3 ming kishi
(jamidan 50,6 %)

Ayollar 1683,0 ming kishi
(jamidan 49,4 %)

Hududlar kesimida doimiy aholi sonining taqsimlanishi (2022- yil 1- yanvar holatiga, ming kishi dastlabki ma'lumot)

Tumanlar kesimida doimiy aholi sonining o'tgan yilning shu davriga nisbatan taqqoslanishi

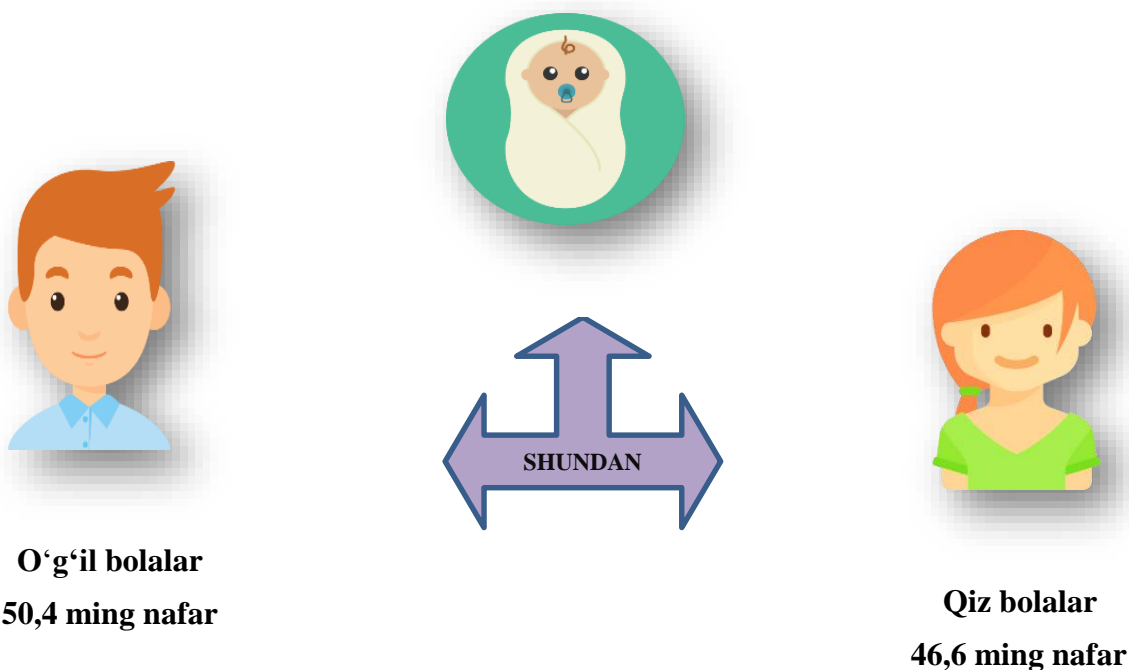
	<i>2021- yil 1- yanvar holatiga</i>	<i>2022- yil 1- yanvar holatiga</i>	<i>O'tgan yilga nisbatan o'sish sur'ati, %</i>
Viloyat bo'yicha:	3335,4	3408,3	102,2
<i>shaharlar</i>			
Qarshi sh.	278,3	283,2	101,8
Shahrisabz sh.	140,5	142,7	101,6
<i>tumanlar:</i>			
G'uzor	207,7	212,4	102,3
Dexqonobod	149,8	153,1	102,2
Qamashi	274,6	280,6	102,2
Qarshi	252,6	259,4	102,7
Koson	290,6	297,5	102,4
Kitob	266,4	271,2	101,8
Mirishkor	121,5	124,1	102,1
Muborak	88,2	90,3	102,4
Nishon	155,5	159,2	102,4
Kasbi	199,8	204,0	102,1
Chiroqchi	419,8	432,0	102,9
Shahrisabz	223,8	227,6	101,7
Yakkabog'	266,1	271,0	101,8

2021- yil yanvar-dekabrda aholining tabiiy harakati

	<i>kishi</i>			<i>har 1000 kishiga</i>	
	<i>2020- yil yanvar-dekabr</i>	<i>2021- yil yanvar-dekabr</i>	<i>o'sish, kamayish</i>	<i>2020- yil yanvar-dekabr</i>	<i>2021- yil yanvar-dekabr</i>
Tug'ilganlar	90330	97047	6717	27,3	28,8
O'lganlar	13911	14981	1070	4,2	4,4
Tabiiy o'sish	76419	82066	5647	23,1	24,4
Nikohlar	30847	30580	-267	9,3	9,1
Ajralishlar	2010	2865	855	0,6	0,8

2021- yil yanvar-dekabr oylarida tug'ilish

(viloyat bo'yicha jami 97,0 mingta bola tug'ilgan)

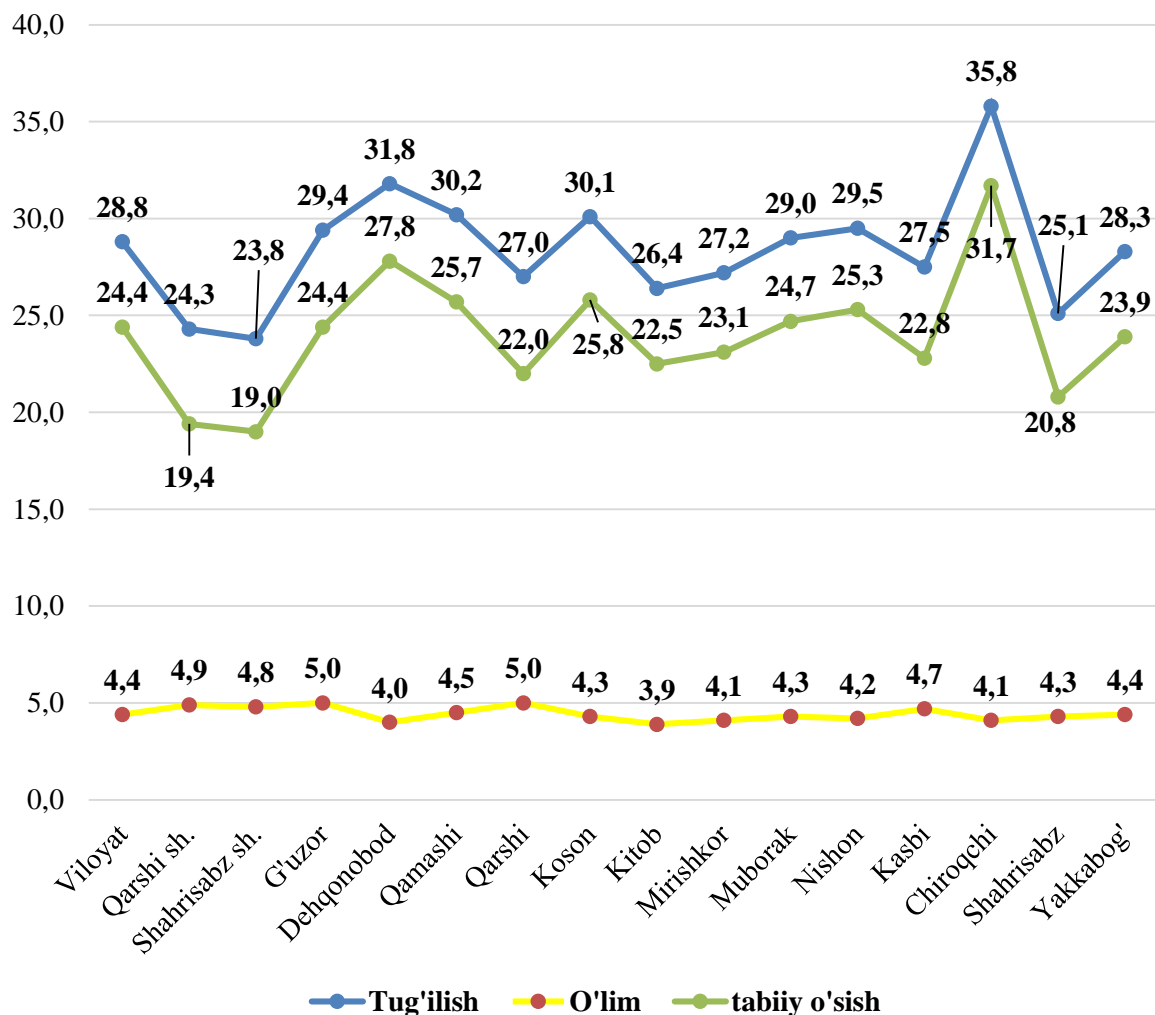
Tug'ilish darajasi. 2021- yilning yanvar-dekabr oylarida tug'ilganlar soni 97047 kishini tashkil qildi va 2020- yilning shu davriga (90330 kishi) nisbatan 6717 taga ko'paydi. Tug'ilish koeffitsiyenti mos ravishda 28,8 promilleni tashkil qildi.

Tug'ilish darajasining o'sishi viloyatning Shahrisabz shahri (21,5 dan 23,8 promillega), Qarshi shahri (22,0 dan 24,3 promillega), Koson tumani (27,3 dan 30,1 promillega), Dehqonobod (28,7 dan 31,8 promillega), Chiroqchi (33,3 dan 35,8 promillega) tumanlarida kuzatildi.

O'lim darajasi. 2021- yilning yanvar-dekabr oylarida o'lganlar soni 14981 kishini tashkil qildi va 2020- yilning shu davriga (13911 kishi) nisbatan 1070 taga ko'paydi. Mos ravishda o'lim koeffitsiyenti 4,4 promilleni tashkil qildi. (2020- yil yanvar-dekabr oylarida 4,2 promille).

2021- yil yanvar-dekabr oylarida aholining tabiiy harakati

(har 1000 aholiga nisbatan promille)

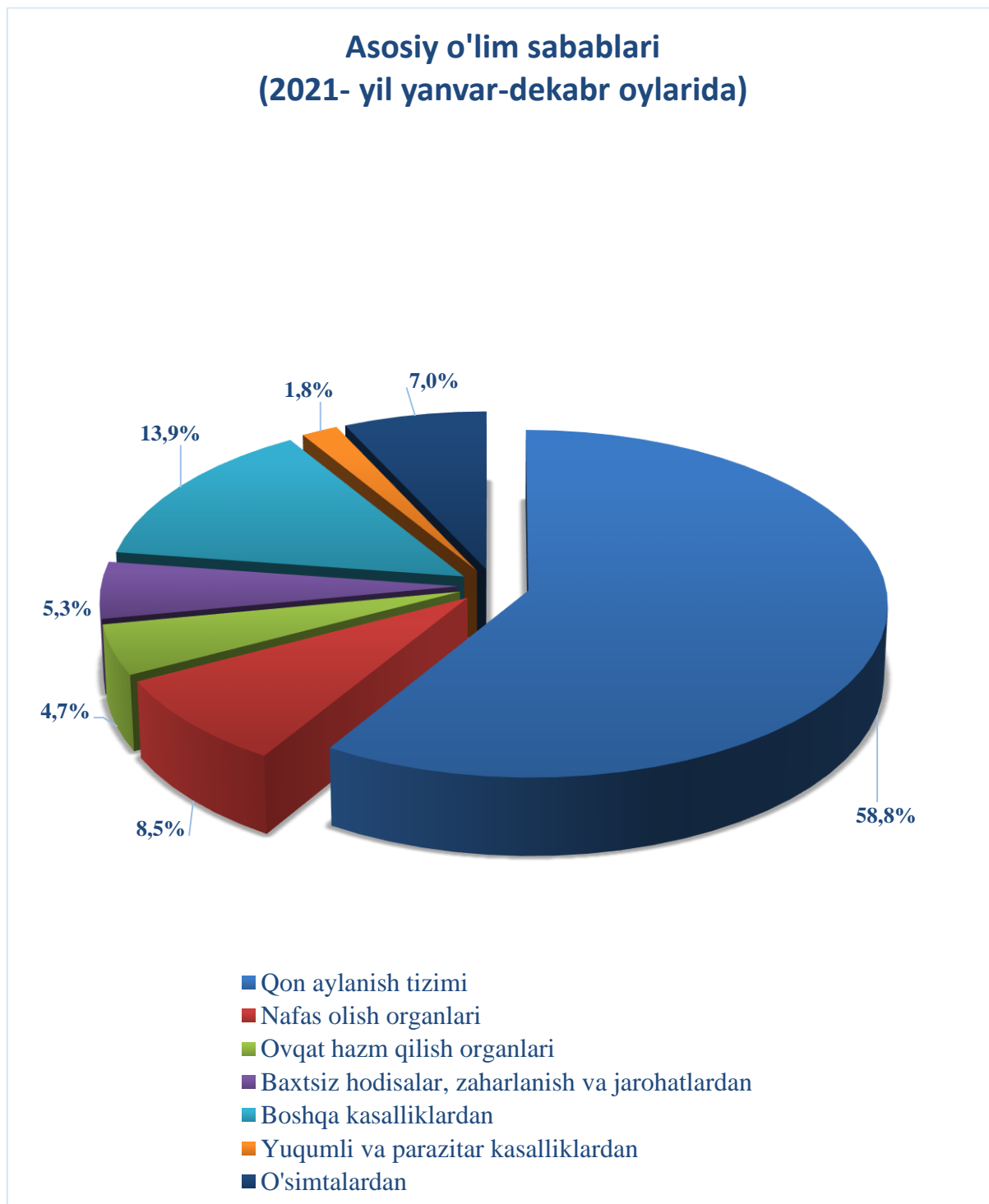

O'lganlar sonining kamayishi Qarshi tumani (5,1 dan 5,0 promillega) o'sishi Chiroqchi (3,7 dan 4,1 promillega), Shahrisabz (3,8 dan 4,3 promillega), Koson tumani (3,8 dan 4,3 promillega) da kuzatildi.

Vafot etganlar umumiy sonidan 58,8 foizi qon aylanish tizimi kasalliklaridan; 7,0 foizi o'simta kasalliklaridan, 4,7 foizi ovqat hazm qilish organlari kasalliklaridan, 8,5 foizi nafas olish organlari kasalliklaridan, 5,3 foizi baxtsiz hodisa, zaharlanish jarohlardan, 1,8 yuqumli va parazitlar kasalliklaridan va 13,9 boshqa kasalliklaridan vafot etgan.

Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2021- yilning yanvar-dekabr oylarida bir yoshga to'lmagan 881 ta bolalar o'limi kuzatildi.

Bir yoshgacha o'lgan bolalarning umumiy sonidan 53,6 foizi perinatal davrda yuzaga keladigan holatlardan, 28,5 foizi nafas olish organlari kasalliklaridan, 4,2 foizi tug'ma anomaliyalardan, 1,0 yuqumli va parazitlar kasalliklaridan, 1,8 foizi baxtsiz hodisa, zaharlanish jarohatlardan, 1,0 foizi ovqat hazm qilish organlari kasalliklaridan va 9,9 boshqa kasalliklaridan vafot etgan.

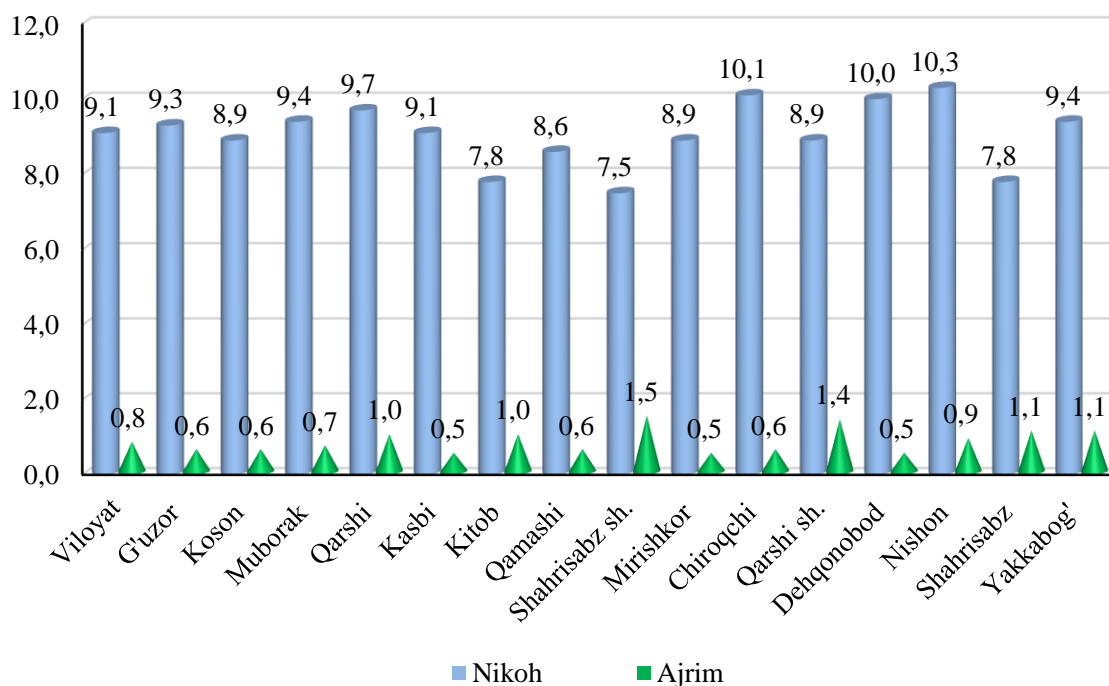

Aholining tabiiy harakati koeffitsiyentlari
(2021- yil yanvar-dekabr oylarida, 1000 aholi soniga)

	<i>Tugʻilganlar</i>		<i>Oʻlganlar</i>		<i>Aholining tabiiy oʻsishi</i>	
	<i>2020- yil yanvar-dekabr</i>	<i>2021- yil yanvar-dekabr</i>	<i>2020- yil yanvar-dekabr</i>	<i>2021- yil yanvar-dekabr</i>	<i>2020- yil yanvar-dekabr</i>	<i>2021- yil yanvar-dekabr</i>
Viloyat boʻyicha:	90330	94047	13911	14981	76419	82066
<i>shaharlar:</i>						
Qarshi	6083	6814	1361	1385	4722	5429
Shahrisabz	3011	3373	545	683	2466	2690
<i>tumanlar:</i>						
Gʻuzor	5942	6183	949	1051	4993	5132
Dehqonobod	4256	4817	602	609	3654	4208
Qamashi	7790	8394	1102	1241	6688	7153
Qarshi	6341	6906	1287	1288	5054	5618
Koson	7849	8843	1098	1272	6751	7571
Kitob	6943	7087	1066	1046	5877	6041
Mirishkor	3154	3335	491	498	2663	2837
Muborak	2337	2592	377	380	1960	2212
Nishon	4392	4648	632	661	3760	3987
Kasbi	5288	5554	865	941	4423	4613
Chiroqchi	13836	15238	1519	1762	12317	13476
Shahrisabz	5622	5670	844	978	4778	4692
Yakkabogʻ	7486	7593	1173	1186	6313	6407

Nikohlar va ajralishlar. 2021- yilning yanvar-dekabr oylarida FHDYO organlarida 30580 ta nikohlar va 2865 ta ajralishlar ro'yxatga olindi. Ming aholiga nisbatan 9,1 promille nikoh (2020- yilning tegishli davrida 9,3 promille) ajralishlar 0,8 promille (2020- yilning tegishli davrida 0,6 promille) to'g'ri keladi.

2021- yil yanvar-dekabr holatiga nikoh va ajrim koeffitsiyenti
(har 1000 aholiga nisbatan promille)

Nikoh tuzish koeffitsiyentining sezilarli darajada o'sish Yakkabog' (8,1 dan 9,4 promillega), Qarshi shahri (8,1 dan 8,9 promillega), Dehqonobod (9,7 dan 10,0 promillega), Nishon (9,9 dan 10,3 promillega) tumanlarda kuzatildi.

Tuzilgan nikohlar va nikohdan ajralishlar soni

(birlik)

	Tuzilgan nikohlar		Nikohdan ajralishlar	
	2020- yil yanvar-dekabr	2021- yil yanvar-dekabr	2020- yil yanvar-dekabr	2021- yil yanvar-dekabr

Viloyat bo'yicha:	30847	30580	2010	2865
--------------------------	--------------	--------------	-------------	-------------

shaharlar:

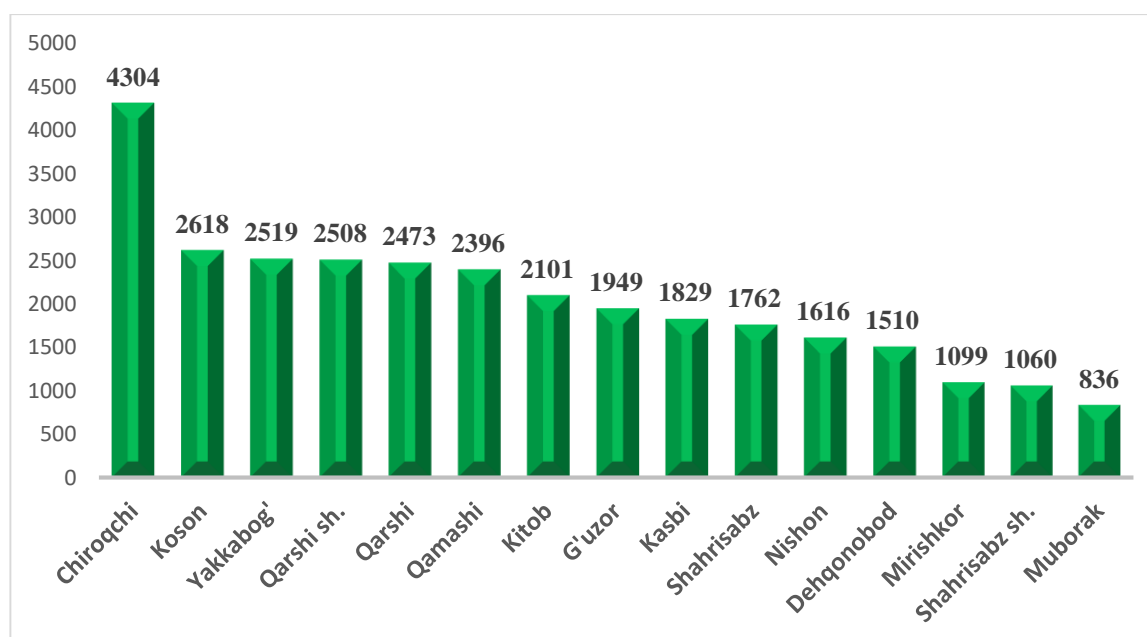
Qarshi	2227	2508	312	380
--------	------	------	-----	-----

Shahrisabz	1305	1060	161	206
------------	------	------	-----	-----

tumanlar:

	<i>Tuzilgan nikohlar</i>		<i>Nikohdan ajralishlar</i>	
	<i>2020- yil yanvar-dekabr</i>	<i>2021- yil yanvar-dekabr</i>	<i>2020- yil yanvar-dekabr</i>	<i>2021- yil yanvar-dekabr</i>
G'uzor	2140	1949	113	136
Dehqonobod	1434	1510	67	76
Qamashi	2646	2396	113	180
Qarshi	2525	2473	168	251
Koson	2950	2618	143	186
Kitob	2467	2101	221	268
Mirishkor	1116	1099	44	64
Muborak	865	836	63	63
Nishon	1528	1616	90	149
Kasbi	1872	1829	86	107
Chiroqchi	3882	4304	140	258
Shahrisabz	1734	1762	150	248
Yakkabog'	2156	2519	139	293

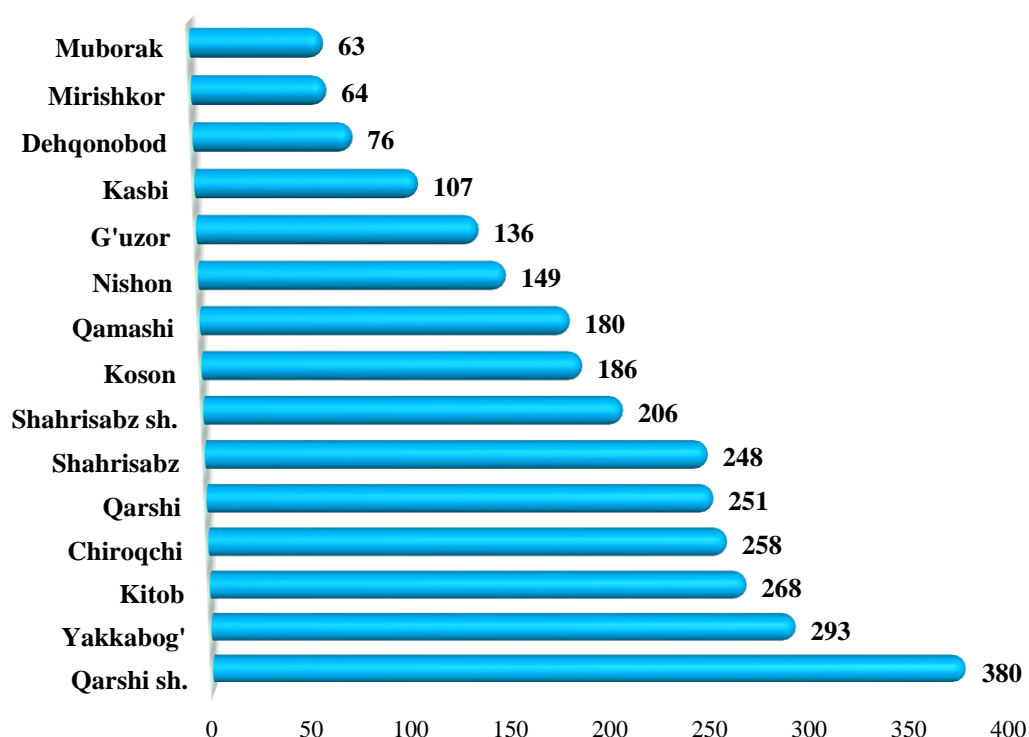
**Hududlarda 2021- yilning yanvar-dekabr oylarida nikohlar soni,
birlik**

Nikoh. Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, hududlar bo'yicha eng yuqori nikoh tuzish darajasi Chiroqchi 4304 ta, Koson 2618 ta, Yakkabog' tumani 2519 ta va Qarshi shahri 2508 taga to'g'ri keladi.

Tumanlar bo'yicha eng kam nikoh tuzish darajasi 836 ta Muborak tumani, 1060 ta Shahrisabz shahri va 1099 ta Mirishkor tumaniga to'g'ri keladi.

Tumanlar kesimida 2021- yilning yanvar-dekabr oylarida nikohdan ajralishlar soni bo'yicha taqsimlanishi, birlik

Ajrim. Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, hududlar bo'yicha eng yuqori nikohdan ajralishlar darajasi 380 ta Qarshi shahri, 293 ta Yakkabog', 268 ta Kitob tumanlariga to'g'ri keladi.

Tumanlar bo'yicha eng kam nikohdan ajralishlar darajasi 63 ta Muborak, 64 ta Mirishkor va 76 ta Dehqonobod tumanlariga to'g'ri keladi.

Migratsiya. Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2021- yilning yanvar-dekabr oylarida viloyat bo'yicha ko'chib kelganlar soni 11580 kishini, 2020- yilning shu davri mobaynida ko'chib ketganlar soni esa 20726 ming kishini tashkil qildi. Migratsiya qoldig'i minus 9146 ming kishiga (2020- yilning shu davrida minus 21444 ming kishi) teng bo'ldi.

Eng katta minus qoldiqlar Yakkabog' (minus 1506 kishi), Chiroqchi (minus 1316 kishi), Kitob (minus 1232 kishi) Qamashi (minus 1155 kishi) tumanlarida kuzatildi.

Aholining migratsiya ko'rsatkichlari

(kishi)

	<i>Kelganlar</i>		<i>Ketganlar</i>		<i>Migratsiya saldos</i>	
	<i>2020- yil yanvar-dekabr</i>	<i>2021- yil yanvar-dekabr</i>	<i>2020- yil yanvar-dekabr</i>	<i>2021- yil yanvar-dekabr</i>	<i>2020- yil yanvar-dekabr</i>	<i>2021- yil yanvar-dekabr</i>
Viloyat bo'yicha:	9425	11580	30869	20726	-21444	-9146
<i>shaharlar:</i>						
Qarshi	1910	2751	3272	3231	-1362	-480
Shahrisabz	319	729	1379	1269	-1060	-540
<i>tumanlar:</i>						
G'uzor	337	417	1077	905	-740	-488
Dehqonobod	219	7	1011	861	-792	-854
Qamashi	346	422	3162	1577	-2816	-1155
Qarshi	1764	2383	1590	1253	174	1130
Koson	476	486	1101	1181	-625	-695
Kitob	522	460	3786	1692	-3264	-1232
Mirishkor	294	236	582	500	-288	-264
Muborak	241	411	556	541	-315	-130
Nishon	833	936	1403	1228	-570	-292
Kasbi	360	401	835	807	-475	-406
Chiroqchi	265	575	3167	1891	-2902	-1316
Shahrisabz	843	842	3847	1760	-3004	-918
Yakkabog'	696	524	4101	2030	-3405	-1506